

Kammerater!

Hvor er det skønt at se jer alle sammen på denne festlige dag. Denne kampdag.

Dagen i dag står i kontrast til det mørke, der kaster sine skygger over Danmark og Europa.

Vi lever i en ny tid. Det der engang var usandsynligt, er nu blevet virkeligt. Det vi engang tog for givet, er nu blevet et kapitel i historiebøgerne.

Vi lever i en opbrudstid med krig i Europa og toldkrig over Atlanten med dem, der skulle være vores venner.

Vi er klemmt mellem Putin i øst og Trump i vest, mellem en brutal tyrann og en totalitær leder.

Og som altid er det os, der skal bære det tungeste læs. Det er 3F'erne som politikerne vil have til at knokle endnu mere og endnu hårdere.

Det er os, der først bliver fyret, når priserne presses i vejret og ordrebøgerne bliver tyndere.

Det er os, der må undvære smør på brødet, når smørprisen ender i det samme prisleje som et halvt kilo oksekød.

Der er os, der skal **slide** ved samlebåndet, så de rige kan få flere skattelettelser og politikerne kan få krudt og kugler.

Kammerater!

Det er i tider som disse, at vores fællesskab bliver sat på prøve.

Vi har prøvet det før.

Vi har kæmpet mod hensynsløse arbejdsgivere. Vi har lagt arm med potente politikere og vi har trodset totalitære kræfter.

Det er i tider som disse, at vi skal huske, hvad "den røde digter fra Vrå", Carl Scharnberg plejede at sige:

Ingen kan alt.

Alle kan noget.

Sammen kan vi endnu mere.

Og det er sammen, kære venner, at vi vil komme igennem disse tider. Vores fællesskab er vores styrke. **Vores tillidsvalgte er vores våben.**

Det er sammenholdet og solidariteten, der har fået os igennem mørke og usikre tider. Og det sammenhold er støbt omkring vores tillidsvalgte.

De er mørtlen i vores murværk. De er fremdriften i vores bevægelse. Vi er intet uden vores tillidsvalgte.

Derfor skal vi i tider som disse støtte op om vores lokale demokrati. Vi skal værne om vores ret til at have en stemme.

Sammen er vi stærkest.
Sammen er vi urørlige.
Sammen er vi magtfulde.

Pause

I mandags var jeg til mindehøjtidelighed for asbestofrene fra Dansk Eternitfabrik.

Det er over 35 år siden, at asbest blev forbudt i Danmark og 21 år siden, at Eternitfabrikken lukkede.

Men asbestforbandelsen gemmer sig stadige i vores tage og vægge. I sprækker og revner.

Arbejderne der gik ind ad porten til eternitfabrikken, de var specialarbejdere. De var stolte. De byggede landet op. Med hænderne. Med ryggen. Med slid.

De vidste ikke, at hvert åndedrag var en indkrævning til en sygdom, der først ville kræve sin gæld mange år senere. De vidste ikke, at deres liv blev forkortet for hver dag, de mødte ind.

Men nogen vidste det.

Nogen vidste, at asbesten var farlig. At støvet kunne dræbe. At fibrene satte sig i kroppen som en usynlig dødsdom. Og alligevel fortsatte det.

År efter år. Årti efter årti.

Der blev ikke stillet spørgsmål. Der blev ikke taget ansvar. Der blev ikke sagt stop. I stedet blev der stillet krav. Der blev produceret. Der blev tiet.

Og det var ikke kun fabriksarbejderne, det gik ud over.

Dræberstøvet blev ikke bag mure og porte. Den var ikke loyal mod fabrikkens hegn. Nej, den blæste ud i landet. Over skoler. Over haver. Over gynger og sandkasser. Den landede på børns skuldre, i deres hår, i deres lunger. Den sivede ind i hjemmene. Ind i hverdagen. Ind i fremtiden.

Vi har set børn blive syge. Vi har set naboer dø. Vi har hørt stilheden, når sygdommen endelig fik navn. Og vi har mærket smerten, når det gik op for os, at det kunne have været undgået.

Dansk Eternit Fabrik var et monument over industriel stolthed. I dag er det et monument over svigt. Over tavshed.

Det var en lokal SID afdeling, der i sin tid tog kampen op mod den uretfærdighed, som så mange blev ofre for.

SID og asbestofrene anlagde en storstilet retssag mod Eternitfabrikken i 1985.

Den første store arbejdsmiljøsag i Danmark, der handlede om asbest.

4 år senere vandt SID og medarbejderne en kæmpesejr i Højesteret. Fabrikken blev pålagt at betale erstatning til de mange arbejdere.

Det viser, at det nytter noget, når vi siger fra. Det betyder noget, at vi er lokalforankret.

Selvom vi vandt over arbejdsgiverne, så har vi endnu ikke sejret over asbesten. Den er stadig derude. Mange af jer har sikkert mødt den i forbindelse med jeres arbejde eller har venner eller bekendte som har.

Vi oplever stadig den dag i dag, at der er arbejdsgivere, der vil tie dræberstøvet ihjel. At profitten er vigtigere end medarbejderne.

Kammerater!

Vi vil ikke tie. Vi vil ikke glemme. I 3F giver vi aldrig op.

Den 1. januar i år trådte den **nye autorisationsordning** i kraft. Et håb i kampen mod asbesten. Et redskab, vi har kæmpet for. Et værn mod uvidenhed og uansvarlighed.

Nu skal virksomheder være autoriserede for at arbejde med nedrivning af asbest. Nu stilles der krav. Nu bliver sikkerhed ikke længere et valg, men en pligt.

Det er ikke enden. Men det er begyndelsen på noget nyt.

Vi er ikke i mål. Men vi er på vej. Vi er tættere på en fremtid, hvor håndværkere kan gå på arbejde uden frygt. Hvor børnehaver kan åbne døren uden dræberstøv i luften. Hvor familier kan sove roligt – uden at skulle bekymre sig om, hvad der gemmer sig i væggene.

Vi skylder de døde, at vi ikke stopper.
Vi skylder de syge, at vi kæmper videre.
Og vi skylder de kommende generationer, at vi gør det bedre.

Pause

Fagbevægelsen har været en samfundsforandrer siden de første arbejdere begyndte at organisere sig.

Vi har ikke bare kæmpet for ordentlige forhold på arbejdspladsen. Vi har kæmpet for et retfærdigt og solidarisk samfund. Vi har rykket Danmark og gjort det til den velfærdsstat, det er i dag.

Der er dem, der mener, at det er umoderne at fagbevægelsen har holdninger på vegne af deres medlemmer.

At vi bare skal yde en service. At alt kun handler om pris.

Til dem vil jeg bare sige:

Hvem er det, der har sikret den velstand, vi har i dag?

Hvem er det, der har kæmpet for arbejderne på gulvet og sørget for, at de har en stemme.

Hvis ikke vi havde råbt op. Hvis ikke vi turde sige fra og kæmpe for retfærdighed, havde vi ikke haft den indflydelse over vores arbejdsliv, som vi har i dag.

Vi var blevet et mere polariseret samfund. Mere splittet. Mere ulige, som de er i USA.

Så nej, vi skal ikke tie, vi skal råbe. Vi skal løfte fanen for de faglærte og ufaglærte.

Vi skal kæmpe for, at det ikke er os, der skal slides ihjel for profittens skyld, for samfundets skyld.

Vi skal forsvare os mod dem, der vil fratage os vores frihed. Frihed over vores liv på arbejdet såvel som derhjemme.

Vi skal sikre, at det ikke altid er os, der skal tage det tungeste læs.

Pause

Jeg vil gerne slutte af med at citere endnu et vers af vores husdigter:

Den forandrende kraft,
folkelig magt og væld,
fødes, lever og styrkes bedst blandt de uofficielle.

Det nye sker, når den, der er tiltænkt tilskuerens rolle,
begynder at blande sig!

Glædelig 1. maj, kammerater

Glædelig kampdag!

Lene Krabbe